

УДК 346.12:613/614

А.О. ОЛЕФІР, Національний університет
«Юридична академія України імені Ярослава
Мудрого»

ДО ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКО- ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ПРОДУКЦІЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЛЯХ

Ключові слова: державні закупівлі, конкурсні процедури (торги), ціноутворення, охорона здоров'я, лікарські засоби, виробництво медичного призначення

В сучасних умовах гарантування стабільності та обґрунтованості закупівельних цін на продукцію сфери охорони здоров'я, а саме: лікарські засоби, виробництво медичного призначення, може бути досягнуто тільки шляхом удосконалення і розширення сфери застосування засобів державного регулювання процесів ціноутворення.

На необхідність проведення таких змін господарсько-правового забезпечення державних закупівель у цій царині вказують наступні обставини: 1) значні обсяги державних коштів щорічно витрачаються на придбання продукції та послуг сфери охорони здоров'я, зокрема, обсяг видатків на забезпечення виконання медичних заходів програмного характеру за окремими державними програмами, згідно з Законом України «Про Державний бюджет України на 2012 рік» від 22.12.2012 року, становить близько 2 млрд. грн.; 2) основний предмет закупівель в охороні здоров'я має суттєве соціальне значення для населення, тому ціни на нього повинні бути економічно обґрунтованими; 3) рівень цін на лікарські засоби, виробництво медичного призначення, медичну техніку, стосовно яких відбувається перманентне неконтрольоване та необґрунтоване цінове зростання, безпосередньо впливає на вартість медичних і соціальних послуг; 4) оскільки на сучасному етапі ефективні засоби державного регулювання тарифів на ме-

дичні послуги в Україні відсутні, вільне ціноутворення на ринку має наслідком неможливість встановлення на ці послуги об'єктивних ринкових тарифів та, як наслідок, зростає вірогідність здійснення закупівель за завищеними цінами, нераціонального використання державних коштів; 5) в умовах вільного режиму ціноутворення на ринку рівень торговельних надбавок коливається в межах 15–20 %, а по окремих лікарських засобах – до 200 % [1], хоча, відповідно до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 року, однією з основних засад внутрішньої політики в економічній сфері є забезпечення цінової стабільності.

У спеціальній літературі проблематиці господарського забезпечення формування цін і тарифів як в економіці в цілому, так і стосовно певних видів товарів і послуг у сфері охорони здоров'я приділяють увагу такі науковці-юристи, як Л.М. Дешко [2], Г.Д. Джумагельдієва [3], Д.В. Задихайло [4], Л.І. Куш [5], В.К. Мамутов [6], Ю.М. Осипов [7], В.М. Пашков [8], О.О. Чувпило [9], Л.О. Шкварчук [10], В.С. Щербина [11] та ін., а також наступні дослідники соціальної сфери: П.І. Гаман та Ю.В. Деркач [12], О.М. Заліська та Б.Л. Парновський [13], В.П. Соболевський та В.М. Москаленко [14] та деякі іноземні автори [15]. Проте в контексті правового регулювання цін на лікарські засоби та виробництво медичного призначення, як предмет державних закупівель у сфері охорони здоров'я, відповідні питання розглянуті не були.

У даній статті необхідно з'ясувати загальні риси та основні вимоги, що висуваються до процесу організації державного регулювання цін на лікарські засоби і виробництво медичного призначення у відносинах закупівель, визначити тенденції розвитку нормативного регулювання правовідносин і недоліки господарсько-правового забезпечення цього питання, а також запропонувати конкретні шляхи удосконалення правової форми.

Недооцінка ролі держави в економіці, переважання уявлень про ринковий механізм як всеохоплюючий і автоматичний регулятор

господарських відносин є однаково небезпечними для суспільства, як і недооцінка ролі ринкового механізму [9, с.119]. Саме тому, згідно зі ст.190, 191 ГК України, ст.6 Закону України «Про ціни і ціноутворення» від 03.12.1990 р., в народному господарстві діють вільні та регульовані ціни. Вільні ціни діють на ринку при відсутності державного регулювання, коли їх визначають виробники, постачальники-учасники процедур закупівель, виходячи з ринкової кон'юнктури. Певною альтернативою вільним цінам є ціни регульовані. Згідно зі ст.12 ГК України, одним із основних засобів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання є регулювання цін і тарифів.

Під державним регулюванням цін слід розуміти діяльність держави, спрямовану на встановлення і збереження такого рівня цін, який би забезпечував рентабельну діяльність суб'єктів господарювання, паритет цін різних галузей народного господарства, реальність заробітної плати, стійкість валюти й інші економічні параметри в державі, тобто це комплекс заходів щодо активізації всіх ціноутворюючих факторів [10, с.81].

Система державного регулювання цін складається з економічних і адміністративних засобів. Економічні засоби (запровадження податкових, митних пільг, надання кредитів на пільгових умовах, зменшення плати за експертизу матеріалів клінічного випробування лікарських засобів, реєстрацію лікарських засобів, виробів медичного призначення в Україні, ліцензування виробництва, оптової і роздрібною торгівлі лікарськими засобами, провадження господарської діяльності з медичної практики, застосування компенсацій, запровадження заходів непрямой державної підтримки суб'єктів господарювання та ін.) мають широке застосування в народному господарстві, але необхідний певний час щоб ринкова ціна відреагувала на застосування такого заходу. Деякі автори пріоритетним напрямком регулювання визначають непрямий вплив на ціни, адже всі державні регулюючі заходи, яку б мету вони не мали, справляють вплив на ціноутворення [16, с.186].

Адміністративні засоби передбачають встановлення постачальницьких винагород, граничних нормативів рентабельності, обов'язкового декларування зміни цін, запровадження граничних рівнів цін і граничних рівнів торговельних надбавок, фіксованих цін, які є остаточним варіантом рівня ціни і ні продавець, ні покупець не вправі від них відхилитися. Ці засоби державного регулювання, при застосуванні яких зміна рівня цін відбувається негайно, мають обмежений характер, оскільки, згідно з ч.1 ст.191 ГК України, встановлюються на ресурси, що справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, а також на продукцію та послуги, які мають суттєве соціальне значення для населення, перелік яких затверджується компетентними органами публічної влади.

Державне регулювання цін, що здійснюється за допомогою адміністративних та економічних засобів з метою забезпечення публічних інтересів у господарських відносинах у сфері охорони здоров'я, не слід ототожнювати з довільним втручання держави у ринкові відносини. В.К. Мамутов справедливо підкреслює: «Вільне ціноутворення в соціально-орієнтованій економіці – це в значній частині міф» [6, с.185], більше того, навіть ринкова економіка не може нормально функціонувати без активних дій з боку держави [17, с.79], а уряди всіх країн встановлюють ціни на ті види продукції сільського господарства і промисловості, які визначають загальний рівень цін і життя [7, с.386–387]. На думку В.М. Пашкова, доцільно застосовувати змішану систему подання регульованих державою оптових та вільно встановлюваних цін [8, с.31].

Окремі дослідники з перебільшеним песимізмом зазначають, що правознавство стоїть перед загрозою потонути у великій кількості матеріалу, який накопичився по другорядним, окремим питанням, що не об'єднані в єдину систему. Відсутнє достатньо ясне уявлення про те, що за допомогою набутих стереотипів, шаблонів, закам'янілих штампів, застарілих форм мислення рішення складних проблем виключається [18, с.495–498]. Хоча в повній мірі з цією тезою погодитися неможливо, не

викликає сумнівів та обставина, що право є складною відкритою системою, яка складається з багатьох елементів [19, с.61], тому необхідно виважено підходити до впровадження нових правових засобів, аналізуючи попередній досвід нормативної регламентації правовідносин, активно здійснювати прогнозування та планування державного регулювання економіки системами методів господарсько-правового впливу.

В цьому контексті варто звернути увагу на негативний вітчизняний досвід правового регулювання ціноутворення у сфері державних закупівель в охороні здоров'я.

В Постанові Кабінету Міністрів України «Про встановлення граничних рівнів цін на окремі лікарські засоби та вироби медичного призначення» від 30.10.2009 р., що втратила чинність, були запроваджені граничні роздрібні та оптові ціни на чотирнадцять найменувань товарів. Регульовані ціни підлягали застосуванню при здійсненні закупівель державою. Незважаючи на те, що при прийнятті цієї Постанови очікувалося, що строк її дії обмежиться епідемією грипу 2009 р., вона була скасована лише 08.09.2010 р. Запроваджені механізми були елементами імперативного цінового регулювання та, за відсутності фактичних обґрунтувань у формі порушення публічних інтересів у господарських відносинах чи існування реальної загрози такого порушення, призвели до заподіяння шкоди принципу обмеження державного регулювання економічних процесів, що закріплені у ст.6 ГК України. Тобто, встановлення фіксованих цін, граничних рівнів цін і торговельних надбавок, як правило, не дозволяють утримувати баланс публічних і приватних інтересів, тому при їх запровадженні необхідно забезпечувати достатню рентабельність поставальників при реалізації продукції, що є предметом такого регулювання.

Іншою невдалою спробою державного регулювання цін на предмет закупівель було прийняте МЕРТУ роз'яснення № 3303-25/2973-07 від 14.04.2010 р., яке згодом відкликали. В п.2 цього роз'яснення зазначалося, що з метою уникнення фактів здійснення за-

купівель за завищеними цінами, запобігання перевитрачанням державних коштів встановлюється вимога про обов'язковість подання учасником-переможцем конкурсних торгів замовнику довідки про відповідність ціни тендерної пропозиції обґрунтованим ринковим цінам. Ця довідка повинна була видаватися центральним апаратом Державної інспекції України з контролю за цінами.

Важливим етапом розвитку національної системи ціноутворення на лікарські засоби стало прийняття Постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою» від 25.04.2012 р., яка запроваджує державне регулювання цін на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою шляхом встановлення граничного рівня оптово-відпускних цін на такі засоби з використанням механізму визначення порівняльних (референтних) цін. Нормативне закріплення цих заходів господарсько-правового регулювання є однією з передумов створення ефективної системи часткового відшкодування вартості лікарських засобів для лікування осіб з гіпертонічною хворобою, а в перспективі й деяких інших видів соціальних захворювань. Оскільки предметом реімбурсації буде частина роздрібної ціни, вплив на закупівельні ціни не здійснюватиметься, можливо, залежно від обраної моделі відшкодування вартості, такий вплив матиме господарсько-правове значення лише в частині збільшення обсягів гарантованих продажів товарів.

Таким чином, при визначенні оптимальної моделі державного регулювання цін на основний предмет закупівель у сфері охорони здоров'я необхідно першочергово гарантувати баланс публічних і приватних інтересів у господарських відносинах, а також усунути підстави для корупційних зловживань з боку суб'єктів владних повноважень. Тобто, на увагу заслуговує пошук компромісів, диференціацій між регулюванням і дерегуляцією, які є рушійними силами розвитку ефективної, багатоукладної економіки [20, с.108–109].

Оскільки в господарських відносинах закупівель рівень цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення визначає суму витрачених державних коштів і обсяги придбаних товарів, послуг у натуральному виразі, заходи регулювання забезпечать усунення практики неконтрольованого, часто необґрунтованого підвищення цін на предмет закупівель учасниками, зменшать вірогідність здійснення закупівель за завищеними цінами, сприятимуть доступності медико-санітарної допомоги для громадян.

Стосовно нормативних приписів Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., то з-поміж заходів регулювання цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення він містить лише спеціальний порядок зміни ціни за одиницю товару після підписання господарського договору про закупівлю до виконання зобов'язань сторонами у повному обсязі. Такий перегляд, згідно з ч.5 ст.40 цього Закону, може проводитися не більш як на 10 % у разі коливання ціни товару на ринку за умови, що він не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі, та відбудеться не раніше трьох місяців з дня його укладення. Відповідно до листа-роз'яснення МЕРТУ № 3302-25/14028-08 від 17.11.2011 р., ці 10 % відраховуються від ціни товару, що була визначена на дату укладення договору, яка зазначається в оголошенні про результати процедури закупівлі. Крім того, замовник, відповідно до зазначеної норми, може укласти декілька додаткових угод до господарського договору про зміну ціни конкретного товару в межах 10 % ціни, вказаної в первинному договорі, проте підстави укладання таких угод повинні бути документально підтвердженими.

Для внесення таких змін до господарського договору про державну закупівлю замовнику та учаснику торгів не обов'язково дублювати норми законодавства та додатково вказувати про це в конкурсній документації або договорі.

Згідно зі ст.632 ЦК України, зміна ціни після укладення договору допускається лише у випадках і на умовах, встановлених догово-

ром або законом. Оскільки відповідно до ч.3 ст.6 ЦК України, положень інформаційного листа Вищого господарського суду України «Про деякі питання застосування норм Цивільного та Господарського кодексів України» від 07.04.2008 р. та рішення Конституційного Суду України № 8-рп/99 від 06.07.1999 р., спеціальна норма має пріоритет перед загальною, замовник і учасник конкурсної процедури не мають права врегулювати на власний розсуд питання стосовно порядку перегляду ціни господарського договору про державну закупівлю, точніше, положення такого характеру будуть визнані недійсними як такі, що суперечать законодавству, відповідно до статей 203, 215 ЦК України.

Не зовсім правильно вести мову про те, що підхід законодавця стосовно обмеження права сторін господарського договору змінювати таку істотну умову як ціна, забезпечує головним чином інтереси держави на противагу приватним інтересам учасників конкурсних процедур, адже замовник також може бути зацікавлений у зміні ціни або понад 10 % від ціни товару, що була встановлена в договорі, або до спливу трьох місяців із дня його укладення. Різниця полягає лише в тому, що учасник буде зацікавлений у збільшенні ціни, а замовник – в її зменшенні. Водночас, якщо норма ст.652 ЦК України й залишає можливість для зміни чи розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин за умови значного коливання ціни такого товару на ринку, то беручи до уваги кореляцію публічного та приватного інтересів це виглядає ймовірним лише в судовому порядку.

У зв'язку з цим, суб'єктам господарювання перед поданням на участь у торгах власних конкурсних пропозицій, тобто вступом у господарські відносини закупівель, необхідно завжди брати до уваги встановлені Законом України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р. особливості зміни істотних умов господарського договору після його підписання до виконання зобов'язань сторонами у повному обсязі та ретельно проводити прогностичний аналіз макроекономічних параметрів ринку.

Варто відзначити, що в контексті вітчизняного досвіду чинне господарсько-правове регулювання цього питання варто оцінити як доволі ліберальне, адже в Законі України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., до внесення в нього змін Законом України № 3681-VI від 08.07.2011 р., та Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 17.10.2008 р. допускалося лише узгоджене зменшення ціни товару, що була визначена на дату укладення договору про закупівлю, а в Законі України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 22.02.2000 р. передбачалася можливість коригування ціни договору в разі отримання позитивного висновку Міжвідомчої комісії з питань державних закупівель.

Стосовно зарубіжного досвіду, то в Федеральному Законі РФ «Про розміщення замовлень на поставки товарів, виконання робіт, надання послуг для державних і муніципальних потреб» від 21.07.2005 р. закріплено декілька підстав для перегляду ціни укладеного господарського договору, основними серед яких є такі: 1) у випадку зміни обсягів закупівель визначених у Федеральному Законі груп товарів, робіт і послуг, наприклад, медичних послуг, ціна договору може бути скоригована не більше, ніж на 10 % від ціни товару, що була визначена на дату укладення договору, якщо такі дії були прямо передбачені конкурсною документацією; 2) у випадку, якщо ціна державного контракту на виконання робіт для федеральних потреб, укладеного на строк не менше ніж три роки, складає суму 10 млрд. руб. і більше та виконання цього контракту без зміни ціни є неможливим внаслідок суттєвого зростання вартості таких робіт, така ціна може бути змінена на підставі рішення Уряду РФ. Натомість, Директива 2004/18/ЄС не містить спеціального порядку зміни ціни договору про закупівлю, в ній зазначено, що умови виконання цих договорів не повинні мати прямо чи опосередковано дискримінаційний характер.

Згідно з Кодексом державного прок'юременту Франції, у документах на торги необ-

хідно встановлювати, що або ціни заявок є фіксованими, або можуть бути зроблені цінові коригування з метою відображення будь-яких змін (підвищення чи пониження) у головних цінових компонентах контракту, таких як робоча сила, устаткування, матеріал і паливо. Ціни коригуються шляхом використання заздалегідь виведеної формули, яка розбиває ціну на компоненти, що змінюються на підставі цінових індексів, визначених для кожного компонента або на основі документальних свідчень (включаючи фактичні інвойси), наданих постачальником або підрядником. Метод, який буде використано, формула і базова дата для заяви повинні бути чітко прописані в документах про торги. У виняткових випадках договірні контракти можуть мати тимчасові ціни. Положення про цінові коригування не потрібні в простих контрактах, які стосуються поставок товарів або виконання робіт протягом року-півтора. Однак вони повинні бути включені до тих контрактів, які тривають понад вісімнадцять місяців [21, с.39].

У господарських відносинах державних закупівель у сфері охорони здоров'я питання ціни зобов'язання має важливе значення, адже згідно зі ст.28 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., саме ціна є основним критерієм оцінки пропозицій конкурсних торгів. На пріоритетність забезпечення її обґрунтованого рівня вказує закріплений у ст.3 цього Закону принцип максимальної економії та ефективності здійснення закупівель.

На нашу думку, з урахуванням стану господарського правопорядку в галузі охорони здоров'я, чинний спосіб зміни ціни договору про закупівлю варто охарактеризувати як задовільний, водночас, необхідно закріпити таке спеціальне виключення з загального правила: ціна товару, що була визначена на дату укладення договору про закупівлю, може бути змінена більш як на 10 %, у тому числі протягом перших трьох місяців з дня його укладання, за умови якщо виконання цього договору без зміни ціни є неможливим внаслідок суттєвого зростання ринкових цін на предмет закупівлі, вартості виробництва товарів, виконання робіт

чи надання послуг. При цьому, у формі засобу державного контролю за законністю таких дій замовників і учасників конкурсних торгів доцільно визначити процедуру погодження Міністерством економічного розвитку і торгівлі України обґрунтованості зміни ціни.

Як відомо, державна економічна політика реалізується через застосування окремих, відносно сталих комплексів засобів державно-правового регулювання [22, с.154], тому закономірними є питання з приводу того, чи достатньо об'єднати декілька норм у певну форму щоб вони були адекватно сприйняті суспільством та належним чином регулювали відносини в ньому [19, с.59]. З метою удосконалення та розширення чинної системи державного регулювання цін на лікарські засоби та виробу медичного призначення у господарських відносинах закупівель, варто запропонувати на нормативному рівні застосувати такі правові засоби:

1. З огляду на те, що в нормативно-правових актах відсутні норми, які б визначали засади ціноутворення на ринку державних закупівель, необхідно, обмежено імплементуючи положення ст.1 Постанови Кабінету Міністрів України «Про організацію та проведення торгів (тендерів) у сфері державних закупівель товарів (робіт, послуг)» від 28.06.1997 р., що втратила чинність, закріпити в ч.1 ст.3 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р. новий принцип такого змісту: «забезпечення оптимального рівня цін, запобігання економічно необґрунтованому завищенню цін на товари, роботи, послуги при здійсненні державних закупівель»;

2. Слід передбачити спеціальний порядок закупівлі товарів, робіт і послуг, ціни на які підлягають державному регулюванню. Беручи за основу а.4 ч.6 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 17.10.2008 р., що втратила чинність, доцільно доповнити ст.28 Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р., в якій визначено порядок розгляду та оцінки пропозицій конкур-

сних торгів, ч.10 такого змісту: «Закупівля товарів, робіт і послуг, ціни (тарифи) на які підлягають державному регулюванню, залежно від методу регулювання, здійснюється за цінами (тарифами), сформованими у встановленому законодавством порядку. Закупівля товарів, робіт і послуг, ціни (тарифи) на які підлягають декларуванню чи реєстрації у встановленому законодавством порядку, здійснюється за цінами, які сформовані на базі ціни, зареєстрованої на дату подання учасником конкурсної (цінової) пропозиції, а при застосуванні процедури закупівлі в одного учасника – на дату укладення договору про закупівлю»;

3. З метою недопущення необґрунтованого завищення заявниками оптово-відпускних цін на лікарські засоби та виробу медичного призначення при проведенні їх державної реєстрації, в наказі МОЗУ «Про затвердження Положення про реєстр оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, порядок внесення до нього змін та форм заяв про реєстрацію оптово-відпускної ціни на лікарський засіб та виріб медичного призначення» від 21.09.2011 р. варто закріпити наступне положення: якщо протягом звітного періоду оптово-відпускна ціна на лікарський засіб, виріб медичного призначення була збільшена та в обґрунтуванні зміни цієї ціни заявник не надав належних техніко-економічних розрахунків та офіційних документальних доказів, така зміна рівня цін повинна підлягати експертизі та порівнюватися з середніми цінами на лікарські засоби, що містять аналогічні діючі речовини та належать до однієї фармакологічної групи, взаємозамінними видами виробів медичного призначення.

Таким чином, господарський правопорядок і ефективне задоволення потреб сфери охорони здоров'я неможливо гарантувати за умови існування вільних цін на весь діапазон продукції на ринку державних закупівель. Альтернативним шляхом є регулювання процесів ціноутворення з боку держави за допомогою економічних і адміністративних засобів. Попри вади останніх, Кабінет Міністрів України продовжує активно застосувати саме

адміністративні заходи. До прогресивних кроків у напрямку вдосконалення вітчизняної політики ціноутворення варто віднести закладення нормативних передумов запровадження часткового відшкодування вартості лікарських засобів для лікування осіб з гіпертонічною хворобою за рахунок бюджетних коштів.

Доведено, що при визначенні оптимальної моделі державного регулювання цін на основний предмет закупівель у сфері охорони здоров'я першочергово слід забезпечити баланс публічних і приватних інтересів у господарських відносинах, а також усунути підстави для корупційних зловживань з боку суб'єктів владних повноважень.

Теоретично обґрунтовано і розроблено конкретні законодавчі пропозиції стосовно закріплення нових принципів державних закупівель, запровадження гнучкої системи зміни ціни господарського договору про закупівлю, встановлення спеціального порядку придбання товарів, робіт, послуг, ціни на які підлягають державному регулюванню, недопущення необґрунтованого завищення заявниками оптово-відпускних цін на лікарські засоби та виробу медичного призначення при проведенні їх державної реєстрації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державне регулювання ціни на ліки – соціальна відповідальність перед пацієнтом. Медицина: Ю. Константинов розповів про проблеми охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vz.kiev.ua/med/17-07/5.shtml>. – 2007.

2. Дешко Л. М. Державне регулювання господарської діяльності у сфері охорони здоров'я : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Л. М. Дешко; Донецький національний університет. – Донецьк, 2010. – 20 с.

3. Джумагельдієва Г. Д. Правове регулювання цін і ціноутворення : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; арбітражний процес» / Г. Д. Джумагельдієва ; Інститут

економіко-правових досліджень НАН України. – Д., 2004. – 18 с.

4. Задихайло Д. В. Основи господарського права України : навч. посіб. / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков. – Х. : Юрайт, 2012. – 328 с.

5. Куц Л. І. Господарсько-правове регулювання виробництва та торгівлі лікарськими засобами : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Л. І. Куц; Інститут економіко-правових досліджень Національної академії наук України. – Донецьк, 2004. – 20 с.

6. Хозяйственное право: учебник / В. К. Мамутов, Г. Л. Знаменский, Н. С. Хахулин и др. ; под ред. В. К. Мамутова. – К. : Юринком Интер, 2002. – 912 с.

7. Осипов Ю. М. Хозяйственный механизм государственно-монополистического капитализма / Ю. М. Осипов. – М. : Изд-во МГУ, 1987. – 400 с.

8. Пашков В. М. Правове регулювання обігу лікарських засобів: монографія / В. М. Пашков. – К. : МОРІОН, 2004. – 160 с.

9. Мамутов В. К. Господарче право зарубіжних країн / В. К. Мамутов, О. О. Чувпило. – К. : Ділова Україна, 1996. – 352 с.

10. Шкварчук Л. О. Ціноутворення: підручник / Л. О. Шкварчук. – К. : Кондор, 2006. – 240 с.

11. Щербина В. С. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 592 с.

12. Гаман П. І. Управління ціноутворенням на медичні послуги в санаторно-курортних закладах України / П. І. Гаман, Ю. В. Деркач // Економіка та держава. – 2008. – № 3. – С. 90–95.

13. Заліська О. М. Ціноутворення на лікарські засоби в Україні. Фармакоеконімічний погляд / О. М. Заліська, Б. Л. Парновський // Аптека. – 2002. – № 342 (21). – С. 20–21.

14. Соболевський В. П. Ціноутворення на лікарські засоби в Україні / В. П. Соболевський, В. М. Москаленко // Аптека. – 2003. – № 381 (10). – С. 17–19.

15. Prescription Drug Services Branch – Saskatchewan Health // Annual Statistical Report. – 1995–1996. – 32 p.

16. Ілляшенко В. Дослідження основних напрямів державного регулювання цін у контексті державного регулювання національної економіки / В. Ілляшенко // Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – 2006. – № 2. – С. 184–187.

17. Пилецкий А. Е. Теоретические проблемы предпринимательской правосубъектности в смешанной экономике: монография / А. Е. Пилецкий. – М. : ЧеРо, 2005. – 336 с.

18. Керимов Д. А. Методология права: предмет, функции, проблемы философии права / Д. А. Керимов. – 5-е изд. – М. : Изд-во СГУ, 2009. – 521 с.

19. Корунчак Л. А. Проблема використання синергетичного підходу при дослідженні правових явищ / Л. А. Корунчак // Часопис Ки-

ївськ. ун-ту права. – 2011. – № 3. – С. 58 – 62.

20. Олефір А. О. Господарсько-правове регулювання цін на предмет державних закупівель у сфері охорони здоров'я / А. О. Олефір // Юридична наука, практика і освіта: збірник наукових праць. Вип. 2 / за заг. ред. О. В. Шаповалової. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля. – 2010. – С. 108 – 117.

21. Перепелична В. Основні принципи державного прок'юременту Франції / В. Перепелична // Державні закупівлі України. – 2010. – № 1. – С. 34 – 40.

22. Задихайло Д. В. Держава та економічне ринкове середовище: господарсько-правовий аспект / Д. В. Задихайло // Вісник академії правових наук України. – 2005. – №. 3 (42). – С. 149–161.

Олефір А. О. До проблеми господарсько-правового регулювання цін на продукцію охорони здоров'я в державних закупівлях / А. О. Олефір // Форум права. – 2012. – № 2. – С. 503–510 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-2/12oaovdz.pdf>

Досліджуються питання правового забезпечення формування економічно обґрунтованих цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення у господарських відносинах закупівель. З урахуванням негативного досвіду попередніх періодів, аналізу законодавства і доктрини господарського права оцінено якість поточної цінової політики в Україні, визначено загальні риси та основні вимоги до організації державного регулювання цін у державних закупівлях, з метою гарантування господарського правопорядку розроблено деякі зміни до законодавства.

Олефир А.А. К проблеме хозяйственно-правового регулирования цен на продукцию здравоохранения в государственных закупках

Исследуются вопросы правового обеспечения формирования экономически обоснованных цен на лекарственные средства и изделия медицинского назначения в хозяйственных отношениях закупок. С учетом негативного опыта предыдущих периодов, анализа законодательства и доктрины хозяйственного права дана оценка качеству ценовой политики в Украине, определены общие черты и основные требования к организации государственного регулирования цен в государственных закупках, с целью гарантирования хозяйственного правопорядка разработано некоторые изменения к законодательству.

Olefir A.A. The Problem of Economic and Legal Regulation of Prices for Health Care Products in Public Procurement

Characteristics of legal ensuring of forming prices policy on medicaments and medical equipment in the economical relations of public procurement were made. Taking into the consideration negative experience of former periods, the analysis of current legislation and theory of business law were evaluated Ukrainian price policy, fixed general features and main demands to the public regulation of costs on some goods, and also were elaborated particular changes to the valid legal norms.